Yaşa, benim Halkım!

Ana Sözü

ANA SÖZÜ 1988

www.anasozu.com

№ 9-10 (628-629) | 22 Hederlez ay (may) 2015 | Paası - 2 ley 50 bani

Büük Enseyişin 70-ci yıldönümü

Hederlez ayın (may) 9-da bütün dünnä faşizmayı tepelemedä Büük Enseyişin 70-ci yıldönümünü kutladı. En büük asker paradı Moskvada oldu. Ama başka devletlerin çoyunda da asker paradları hem yortulu mitinglar oldu. Bakıldı bu gün Gagauziyada da. Gagauziyanın herbir küüyündä hem kasabasında "Kurtarıcı askerlerin" anmak taşlarına hem memoriallarına çiçek koyuldu, yortulu mitinglar geçti, salütlar yapıldı.

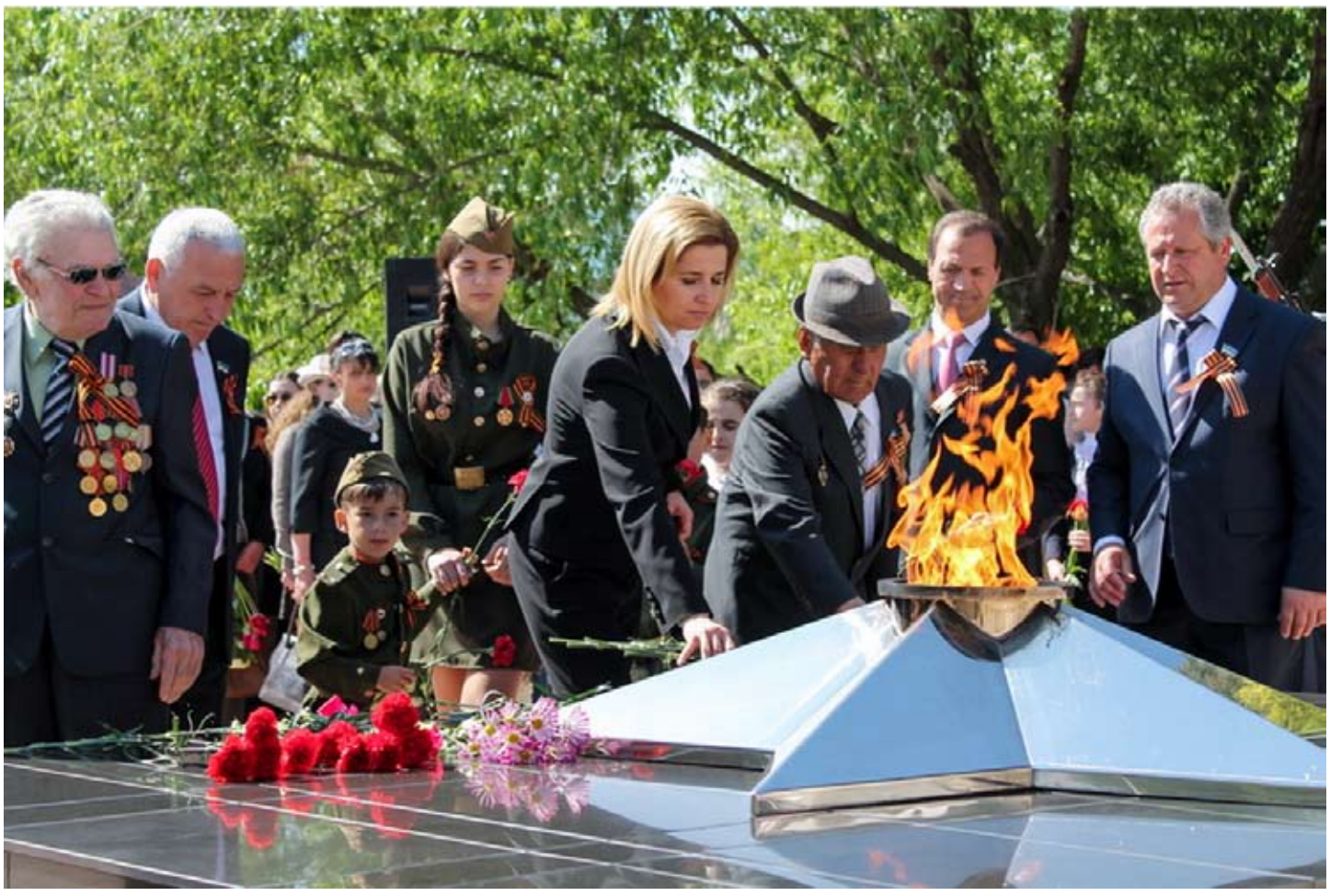

Komratta bu yortu insannarın hem iş kolektivların paradınnan kutlandı. Bu paradta pay aldılar Gagauziya Başkanı hem Gagauziya Halk Topluşun başı, cenk veteranı hem iş veterannarı, İspolkomun azaları hem GHT deputatları, MR Parlamentın deputatları Komradın öndercileri, askerlär hem polităya işçileri, sıradakı insannar.

Parad kasabanın primariyasından Komradın "Kurtarıcı-askerlerin memorialına" örüdü. Memorialda yortulu miting oldu. Mitingta ilk nasaan etti Gagauziya Başkanı İrina VLAH. Kendi nasaatından sora da Canabisi Komratta tek kalan cenk veteranına Sergey SVİRİDENKOya "Büük Enseyişin 70-ci yıldönümü" yubiley medaliyi verdi.

Bundan kaarä yortulu mitingta söz tuttular GHT başı Dimitriy KONSTANTİNOV, cenk veteranı Sergey SVİRİDENKO, Gagauziya asker merkezin başı Andrey RUSU, asker popazı protoierey Väçeslav, liţeylerin üürencileri. Anmak için susmak minudundan sora memorialın hem dayma ateşin yanına venoklar hem çiçeklär koyuldu.

3-cü sayfa

Yazılın "Ana Sözü"nä!

Gagauziyada 2015-ci yılın ikinci payına "Ana Sözü" aylık gazetasına yazılmak kompaniyası başladı. Yazılmaa isteyennär var nicä danışsınnar küülerin hem kasabaların poçta bölümnerinä.

"Ana Sözü" aylık gazetasına var nicä doorudan kendi poçtalyonnarınızda da yazılasınız!

Yazılmak paası: 6 aya – 24 ley 00 bani.

Yazılın "Ana Sözü"nä da bozulmamış gagauzçamızda en dooru hem açık haberleri kabledin! Cümnemizdä, kulturamızda, istoriyamızda, politika ömüründä yalansız bilgilerä saabi olun!

Todur ZANETä - TÜRKSAV ödülü

8-ci sayfa

Hepsi soruşlar yangını kızıştırannarın körüü içindän eserlär

Büün 2015-ci yılın Çiçek ayın 24-dü. 1915-ci yıldan 100 yıl geçti. Büük, zor, zulumnu hem aar bir üz yılıydı. Bu üz yılın içindä üzlärcä milletleri hem çeşitli dinneri inanan insannarı ezdilär, kırdılar, yok ettilär, zorlan yapılan aaçlıklan mezarlara soktular, katran hem zift kuyularında yaktılar, denizlerdä hem derelerdä buulttular, napalmlan yaktılar, gazlan bunalttılar, köpeklerä buudurttular, yonga yonga kıydılar. Bu milletlerin arasında: gagauzlar, ukrainnär, ruslar, türklär, tatarlar, belaruslar, veytnamlılar, kambocalılar, koreyalılar, afrikalılar hem taa çok çok milletlär. Ama neçin sa dünnä kuvetleri hem Rim Papası sayêr, ani sadä çıfıtları hem armännarı kırmışlar hem ezmişlär…

Dönelim büünkü günä. Büün dünnä mas-mediyası baarêr, ani 1915-ci yılda Türkiyedä armennara karşı soy kırımı yapılmış. Öldürennerin sayısı da veriler. Ama saymıyın, ani sadä armännarı öldürärmişlär. Armännar da türkleri hem azerbacannıları (*ozaman azerbaycınılara da türk deyärmişär*) öldürärmiş. Bununnan ne yapmaa?

Allaa versin iki taraftan da öldürülän insannarın topracıı ilin olsun. Allaa onnarı saa tarafına kabletsin. Barliim göklerdä cannarını baarıştırsın.

Oldu mu soy kırımı, olmadı mı? Oldusa kimä karşı oldu: armännara mı, türklerä mi? Bunu arhivlara hem sudlara brakacez. Herliim bu dünnedä yurisprudenţiya hem zakon var sa, o üsttä sa, ozaman dooruluk mutlaka üzä çıkacek. Herliim üsttä para hem politika sa ozaman hiç bir kerä dooruluu görmeyecez. Zerä para kendisi bir alaca mezar, ani dünneyi gezär. Da o mezardan kurtuluş yok...

2-ci sayfa

Kanalları kaybedärsalar – GRT öldü!

Moldovanın Televideniye hem radio Koordinaţiya sovetı (KSTR) bildirdi, ani GRTnın (*Gagauziya Radio hem Televideniye*) bu günädän kullandı kanallar (*çastotalar*) açık konkursa çıkarılêrlar. Bu çastotalar: Baurçu – 29, Caltay – 56, Çadır – 49, Çöşmä küüyü – 33, Kıpçak – 47, Komrat – 36, Valkaneş – 24.

KSTR bildirdi, ani bu kanallar boş kaldılar ondan sora, açan GRT lițenziya için dokumentleri vermä gününü kaçırdı.

Kim hem neçin yok eder GRTyı?

Gagauziya Radio hem Televideniye (GRT) kompaniyasının dolayında yıllarlan türlü boralar esti. Ama o boralar kaavi hem temelinä oturmuş GRTya büük zararlar yapamazdılar. Ozaman, GRTyı daatmak için, onu içindän sökmää başladılar. Sökennär da belli. Belli onnar da kim GRT yok eder hem yok edennerin arkasında durêr. Onnarı Gagauziyada hepsi biler. Ama neçin GRTyı yok etmää savaşêrlar pek meraklı?!

Kim ne därsä desin, ama GRTnın yok etmä sebepini taa bıldır açıkladı GRTnın Gözledici Suvetin azası: ***На ГРТ слишком много передач на гагаузском. Моя жена не понимает этот язык. Надо больше давать передач на русском языке.***

Buradan GRTnın yok etmä sebepin en birinci noktası: **gagauz dilini efirdan yok etmää.** Bu en büük sebep.

İkinci sebep ta – **para!!!**

GRT kompaniyasında en islää hem en paalı oborudovaniye. GRT Gagauziyada retranslätor direklerin saabisi. Bunnarı hepsini GRTya TİKA yolunnan Türkiye Respublikası baaşladı. Kadroları da Türkiye üüretti. TİKA bunca para hem bunca mal burayı koydu! **Şindi o mallar kimä geçecek? Onnarın saabisi kim olacek?** Cuvap belli: **onnara kimin para için gözleri kararmış**. Çünkü Moldova dicital (*ţifravoe veşçanie*) TVya geçer. Kimin elindä retranslätorlar olacek – onun cöbünä da paralar akacek. Zerä hepsi TV kanalları onnara baş uracek.

Sanêrsınız GRTyı yok edennär hiç mi düşünmeerlär, ani GRTnın daalması hem yok edilmesi bu gagauz dilin sandıına (*tabuduna*) kakılan en büük enserledän birisi. Düşünerlär hem bilerlär! Ama bunu bilä-bilä yapêrlar, zerä onnara **GAGAUZ DİLİ** hem **GAGAUZLUK** diil lääzım, **GAGAUZ RUHLU** insannar da diil lääzım. Onnara gagauzların kafasına hem içinä yabancı köklü hem yabancı ruhlu bir dil sokmaa (kendi cöplerinä da para sokmaa) lääzım. Bunun için da GRTylan – "kim bozmazsa kör olsun!" yapêrlar.

Hem taa bir iş: bu "kim bozmazsa kör olsun" boranın içindä GRTda işleyän insannarı da hiç birisi düşünmeer. Onnarlan ne olacek hiç birisinin umurunda da diil. Belliki o insannar yol üstündä kalmayaceklar, zerä onnar atık profesional oldu. Ama eni profesianalları büütmää deyni çok vakıt lääzım olacek. Vakıt sa hiç kalmadı artık.

Todur ZANET

"Ana dili" yortusu bakıldı

Çiçek ayın (aprel) 26-da, Gagauziyanın "Ana dili" yortusununa karşı *(bakılêr Çiçek ayın (aprel) 27-dä, Ayozlu Ay-Boba Mihal ÇAKİRin duuma günündä)* **Komratta Gagauz Dili yortusu bakıldı. Yortunun hazırlanmasında pay aldılar Gagauziyanın İspolkomu, Halk Topluşu, Gagauziyanın gençlär Birlii hem başka cümne Birlikleri. Bu gözäl yortuyu kutlamaa deyni bütün Gagauziyanın may hepsi lițeylerindän hem gimnaziyalardan insannar gelmiştilär.**

Yortu başladı Komradın büük sokaandan yortulu kolonnanın "Yaşasın Ana Dilim!" örüyüşünnän. Kolonnanın önündä, Moldovanın hem Gagauziyanın bayraklarını taşıyarak, gidärdilär milli giyimnerinä giimli iki çift genç. Onnarın ardına, marşları çalarak, örüyärdi duhovoy orkestra. Taa ötää gençlär taşıyardılar bir büük (12 metralık) Gagauziya Bayraanı.

Ana kolonnanın başında örüyärdilär Gagauziya Başkanı İrina VLAH, GHT başı Dimitriy KONSTANTİNOV, Gagauziyanın gençlär Birliin hem başka cümne Birliklerin öndercileri. Kolonnada insannar Moldovanın hem Gagauziyanın bayraklarını taşıyardılar. (*Meydanda bu bayraklara Türkiye Respublikasının bayrakları da katıldı*).

Sora Komradın baş meydanında kısa bir miting oldu. Burada yortuda pay alannara hem Gagauziya insannarına kutlama sözünnän danıştılar Başkan İrina VLAH, GHT başı Dimitriy KONSTANTİNOV, Gagauziya gençlär Birliin başı Anatoliy MAVRODİ.

Bundan sora Komradın 9-cu uşak başçasından kızçaazlar hem çucucaklar ana dili için gagauz yazıcıların peetlerini annattılar hem "Vatanım – Gagauziyam" türküsünü (*laflar – Todur Zanet, muzıka – İlya Filev*) çaldılar.

Bu kısa mitingtan sora da Gagauz Dili yortusunu kutlamaa toplanan insannara deyni gözäl bir konţert yapıldı. Konţerttä pay aldılar Gagauziyanın anılmış türkücüsü Lüdmila TUKAN, onun kızı Karina, genç türkücülär Elena PAÇİ, Olesä JELEZOGLO, Ukraynadan Natali DENİZ.

Bütün gün meydanda hem parkta Gagauz Dili yortusuna adanmış sergilär vardı: kiyat, uşak resimneri, ustalık işleri. Yortunun sonunda meydana geldi gagauz folklor kahramanı Hoca NASTRADİN. O uşaklara türlü annatmaklar annattı hem onnarlan çeşitli oyunnar oynadı.

Hepsi soruşlar yangını kızıştırannarın körüü içindän eserlär

(Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada)

Aşaada Türkiyenin 1915-ci yılda olaylara bakışını açıklamadaan bir soruş koyacam. O soruşa hepsicii kendi cuvabını versin: **"Herliim bir devlet başka devletlärlän kendi topraanda ceng edärsa da o devletin vatandaşları Vatanı korumaktan kaçarsalar hem arkadan o Vatana urarsalar, deyecez nicä şindi Ukraynada olêr, o vatandaşlara karşı devlet ne lääzım yapsın?"**

Unutmayın 1915-ci yılda Türkiye bu durumdaydı. O kendi topraanda duşmannara Angliya, Avstraliya, Eni Zelndiya, Franţiya, Rusiya interventlarına karşı cenk edärdi.

Sindi bakalım Türkiyenin kendisini 1915-ci yılda olaylara bakışını. O bakış bölä: **Türkiye ozaman yaşanan olayları bir tragediya olarak kableder. Armännarın yaşadıı acıları tanıyêr hem bu acıları istoriyada yaşanan kötü bir inţident olarak görer. Ama diil lääzım istoriyada bir olaya tek taraflı olarak bakmaa, türklerin da acılarına saygı gösterilmesini isteeriz. Türkiye ozaman da, şindi da hiç bir vatandaşını ikinci sort görmedi hem görmeer.**

Büün taa bir iş sölemää isteerim. Hep o dünnä kuvetleri hem Rim Papası insannarı insan yapan dinneri Ortodoks Hristiannıını, İnduizmayı, İslamı, Budizmayı, Şamanizmayı yok etmää kalktılar hem türlü propagandaylan bu işi başa çıkarmaa savaşêrlar.

Bän bir gagauzum. Ortodoks Hristiannı bir insanım. Hristian duudum – hristian da ölecäm. Dilimdän hem dinimdän hiç bir kerä atılmayacam. Bir şüpeniz olmasın. Ama büün İslam dinin (*oku Ortodoks Hristian, Budizm, İnduizm, Şamanizm dinnerin*) örneendä kuyrukludan korunması için sözümü girgin söleyecäm. Zerä kuyruklu, İslamdan başlayıp, büün benim Ortodoks Hristiannık dinimi da yok etmää kalktı.

Ani dünnä kuvetleri hem propagandası iküzlü biz bitki yıllarda gördük kendimiz da. Kendi kolonializma politikasında herbir olayı kendi üstlerinä çevirerlär. Kimi olayları kendileri da yaradêrlar. Da o olaylardan sora dünneyin herbir köşesindä türlü zulumnuklar hem kırmaklar yapêrlar: Amerikada –indeyţaları yok ettilär, Afrikada – negraları, Aziyada – indiyţaları, vyetnamlıları, kambocalıları, koreyalıları, Evropada – slavları. Şindi Orta Aziyada arapları (*oku musulmannarı*) yok ederlär.

Bu genoţidları genoţid yapannar genoţid nezaman tanıyaceklar?

Beşüz yılın içindä Ortodoks Hristiannıına, Şamanizmaya, İnduizmaya hem Budizmaya urup, üz yıl geeri da hep o kuvetlär İslama urdular. Gördülär, ani bişey yapamadılar, üz yıldan sora enidän urdular. Siz sanêrsınız Palistinada, Siriyada, Yemenda, İrakta isalmistlär mi dünnä kulturasını yok eder? Yanılêrsınız. Ateşin körüü İslamofobların hem Ortodoks Hristiannıın duşmannarının elindä. Kalan hepsi soruşlar da yangını kızıştırannarın körüü içindän eserlär.

Todur ZANET, Hristian bir gagauz.
24.04.2015 y.

Bakan yardımcısı Yahya BAŞ Gagauziyayda bulundu

Hederlez ayın 14-dä Gagauziyada tanışmak vizitınnan bulundu Türkiye Respublikasının transport, denizçilik hem haberleşmä Bakanın yardımcısı Yahya BAŞ. Canabisinnän birliktä Gagauziyaya geldi Türkiye Respublikasının Kişinev Büükelçiliin 1-ci sekretari Başar BAŞOL.

Vizit zamanında Canabileri buluştular Gagauziya Başkanı İrina VLAHlan, dış ilişkilär Upravleniyanın başı Vitaliy VLAHlan hem stroyka hem infrastruktura Upravleniyanın başı Vladimir PANFİLOVlan.

Buluşmada, başka soruşların arasında, incelendi soruşlar, ani ilgiliydilär Gagauziya yolların durumunnan hem infrastrukturasınnan.

İspolkom var hem, emin edip, artık çalışêr

Çiçek ayın 30-da, saat 12-00 Gagauziya Halk Topluşu, diiştirip "İspolkom için" zakonu, Gagauziya İspolkom azaları için oy verdi. Gagauziya Başkanı İrina Födorovna VLAHın İspolkoma teklif ettii kandidatlar hepsi kabledildi. Kendi tarafında GHT Yustiţiya Upravleniyasının başına (*Halk Topluşun tarafından teklif ediler*) İvan KROYTORu ayırdı. Halk Topluşun oturuşundan sora eni İspolkom azaları emin ettilär.

GAGAUZİYANIN İSPOLKOMU:

İrina Födorovna VLAH, Gagauziya Başkanı – İspolkomun predsedateli;

Vadim Petroviç ÇEBAN – İspolkom predsedatelin 1-ci yardımcısı;

Olesä Födorovna TANASOGLU – İspolkom predsedatelin yardımcısı;

Mariya Dimitrievna BORDENÜK – ekonomika ilerlemesi Upravleniyanın başı;

Anna Georgievna NÄGOVA – Başkanın hem İspolkomun işlerinä bakan Upravleniyanın başı:

İgor Slavikoviç GUSEYNOV – finanaslar Upravleniyanın başı;

Natalya Georgievna KOMAROVA – vergi öndercilii Upravleniyanın başı;

Sofya Mihaylovna TORLAK – üüredicilik Upravleniyanın başı;

Vladimir PANFİLOV – stroyka hem infrastruktura Upravleniyanın başı;

Vitaliy VLAH – dış ilişkilär Upravleniyanın başı;

Sergey Mihayloviç BABİY – çiftçilik hem industriya Upravleniyanın başı;

Aleksey Mihayloviç ZLATOVÇEN – saallıı hem soţial korumak Upravleniyanın başı;

Maksim Andreeviç BOLGAR – gençlik hem sport Upravleniyanın başı;

Vasilisa Georgievna PETROVİÇ – kultura hem turizma Upravleniyanın başı

Viktor TOPAL – SİS Upravleniyanın başı;

Sergey Vladimiroviç SUHODOL – Poliţiya Upravleniyanın başı;

İvan KROYTOR – yustiţiya Upravleniyanın başı:

Vladimir Mihayloviç GARÇEV – Komrat rayonun başı;

Valentin İvanoviç KARA – Çadır rayonun başı;

Födor Georgieviç TERZİ – Valkaneş rayonun başı.

Pötr Mihayloviç PAŞALI – "M.Maruneviç" adına bilim-aaraştırma merkezin direktoru.

***

İrina VLAH bildirdi, ani İspolkom Upravleniyaları zaamet uurları bloklara görä kurulêr hem İspolkom predsedatelin yardımcıları iki katına düştü. Canabisinin açıklamasına görä İspolkomun orta yaşı – 44 yaş. Hepsi kandidatlarda üüsek üürenmäk diplomaları var. 25% – bilim doktorları. İspolkomda 35% karı kulluu. Milletlik olarak: gagauzlar – 65%, bulgarlar – 15%, ukrayinnär – 10%, azerbaycannı – 1 kişi, rus – 1 kişi.

"Ana Sözü"n notu: eni İspolkomda 3 insan – Georgievna hem 1 – Georgieviç, 1 – Mihaylovna hem 3 – Mihayloviç, 2 – Födorovna hem 1 – Födoroviç.

Büük Enseyişin 70-ci yıldönümü

Dayma eteş genä yanmaa başladı

Hederlez ayın (may) 2-dä Komradın "Kurtarıcı-askerlerin memorialında", tertiplenmektän hem enilenmedän sora, "Dayma ateşi" enidän tutuşturdular. Bildirildi, ani büündän ötää Komradın bu memorialında "Dayma ateş" artık dayma yanacek.

Ateşin tutuşturma sırasında pay aldılar Gagauziyanın Başkanı İrina VLAH, Gagauziya Halk Topluşu başı Dimitriy KONSTANTİNOV, Komrat kasabasının geçici primarı Viktor VOLKOV, Rusiya Federaţiyasının Kişinev Büükelçisi Farit MUHAMETŞİN, AO "Moldovagaz" başı Aleksandr GUSEV, Moldova Parlamentın hem Halk Topluşun deputatları, Rusiyadan başka musaafirlär.

Ateşi tutuşturmaa hakkı verildi Komratta tek kalan Büük Vatan Cengin veteranına Sergey SVİRİDÇENKOya. Nedän sora hepsi musaafirlär memoriala çiçek koydular. Bundan sora da popazlar o Büük Cengtä kayıp olannarın cannarı için bir slujba yaptılar.

"Dayma ateşin" tutuşturma meropriyatiyası oldu sovet askerin faşizmayı tepelemesindä Büük Enseyişin 70-ci yıldönümünä karşı. Lääzım açıklamaa, ani bu yıldönümü için, Rusiya Federaţiyasının Büükelçiliinin isteyişinä görä, Gagauziyada dört asker pamätniklerinä hem memoriallarına enilenmäk hem remont yapıldı.

"1418 günnän gecä" patriotika akţiyası

Gagauziya Başkanı İrina VLAHın yardımınnan Hederlez ayın (may) 9 avşamsı Komradın "Kurtarıcı-askerlerin memorialında" Büük Enseyişin 70-ci yıldönümünä baaşlanan "1418 günnän gecä" patriotika akţiyası yapıldı.

Akţiyada komratlılar hem musaafirlär memorialın eşiklerindä hem önündä 1418 mum yaktılar – o titsi cengin herbir günü için birär mum. Sora, anmak meropriyatiyanın programasına görä, ilkin gösterildi kısa bir film. Nedän sora da ortaya "Enseyiş Bayraa" çıkarıldı (*Reystagın tepesinä koyulan bayraan kopiyası*).

Kutlama sözlärlän memorialda toplanan insannara danıştılar Başkan İrina VLAH, MR parlamentın deputatı İgor DODON, GHT deputatı Nikolay KİOR. Nasaatlardan sora konţert gösterildi, angısında cenk vakıdının hem cenk için türkülär çalındı. Meropriyatiya yortulu salütlan başarıldı.

Enseyişin 70-ci yıldönümünä marafon

Hederlez ayın 7-8 günnerindä Komrat-Çimişli-Hınçeşt-Kişinev kaçmak marafonu geçti, angısı adandı sovet askerin Büük Enseyişinin 70-ci yıldönümünä.

Marafonda pay alannarı Komradın "Kurtarıcı-askerlerin memorialında" uurladılar: Gagauziya Halk Topluşun başı Dimitriy KONSTANTİNOV, Gagauziya gençlik hem sport Upravleniyanın başı Maksim BOLGAR, cümne adamı Mihail VLAH, samboda dünnää çempionu Pötr KURU hem başkaları. Marafonu kaçtılar 20 kişi. Sportsmennarın arasında vardı gençlär da, orta yaşlılar da, yaşlılar da.

Sayfada kullanan fotolar: gagauzia.md

Türkiye Büükelçisi Çöşmä küüyünnän tanıştı

Hederlez ayın (may) 8-dä, Çöşmä küüyün eski primarın Pötr ÇEBANın teklifinä görä, Türkiye Büükelçisi Mehmet Selim KARTAL bu küüyä ofiţial olmayan bir vizit yaptı. Canabisini Çöşmä küüyndä okadar beklärdilär, ani herbir buluşmasında kendisini şenniklän, çiçeklän hem tuz-ekmeklän karşladılar.

Küüyün girişində Mehmet Selim KARTALı hem Canabisinnän bilä gelän gazetamızın baş redaktorunu Todur ZANETi tuz-elmeklän karşladılar küüyün insannarı, eski primarı hem şindi primarlaa kandidat Pötr ÇEBAN.

Küüyün gözäl peyzajınnan tanıştıktan sora, ilk buluşma noktası küüyün gimnaziyası oldu. Burada üüsek musaafirlerä tuz-ekmeklän hem çiçeklän karşı çıktılar gimnaziyanın direktoru Konstantin MOMÇA, üüredicilär hem milli giimnerinä giimni üürencilär. İkramnardan hem konuklamaktan sora, üürencilär kapu önündä halk oyunnnarını oynadılar. Nedän sora da gimnaziyanın "Gagauz Dili" klasında Büükelçi Mehmet Selim KARTAL, yazıcı Todur ZANET hem Çöşmä küüyün çorap fabrikasının adminstratoru Pötr ÇEBAN için kısa bir konţert gösterildi, angısını hazırladılar üüredicilär Marina ŞEKERLİ hem Ekaterina BERBER. Konţerttä uşaklar gagauz dilindä peetleri söledilär, türkü çaldılar hem gagauz oyunnarını oynadılar. Bu şennik bittiynän Büükelçi Mehmet Selim KARTAL kısa bir nasaatta şükür etti uşaklara, gimnaziyanın direktoruna hem üüredicilerinä bölä sıcaklı karşlamak için hem gözäl konţert için.

Gimnaziyadan sora musaafirlär küüyün "Çöşmecik" uşak başçasına uuradılar. Burada Canabilerini tuz-ekmeklän karşladılar uşak başçasının direktoru Vera URUM, medii Mariya KÖSÄ, terbiedicilär hem uşaklar. Birazdana, büük başta, üüsek musaafirlerä deyni uşaklar türkü çaldılar hem musaafirliktä bulunan Todur ZANETin peetlerini okudular. Kendi tarafından gagauz yazıcısı uşaklara deyni kendi peetlerini okudu hem Türkiyedä tiparlanan "Böcecik" kiyadını baaşladı.

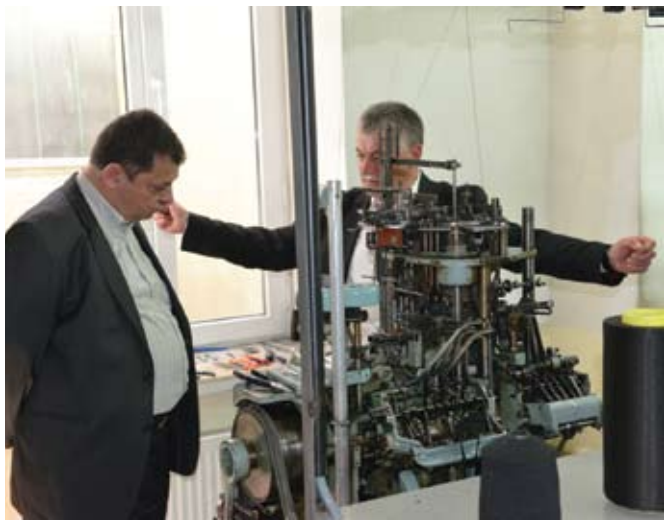

Gözäl hem kıvrak konţert bittiktän sora Büükelçi Mehmet Selim KARTAL şükür etti hepsinä bu büülü kıpımnar için hem baaşladı uşak başçasına tatlıları. Uşak başçanın direktoru da kendi tarafından baaşladı Canabisinä uşakların el yaratmalarını hem Gagauziya için bir albom. Nedän sora konuşma birär çaşka kofe masasında ilerledi. Sora da direktor Vera URUM tanıştırdı Mehmet Selim KARTALı uşak başçasının aulunnan hem o donaklı işlärlän, ani burada analar-bobalar ellerinnän yapılmış: aaçtan tavşamnar, skatlardan kuu kuşları, çeburaşka, fil.

Uşak başçasından sora Çöşmä küüyün çorap fabrikasınnan tanışma oldu. Burada da üüsek musaafirleri tuz-ekmeklän hem çiçeklän karşladılar. Fabrikanın adminstratoru Pötr ÇEBAN annattı o tehnologiyalar için, ani kullanılêr burada hem maasuz urguladı, ani fabrikada tezdä eni oborudovaniye kurulacek. Fabrikanın zaametçilerinnän hem ţehlarınnan tanıştıktan sora Pötr ÇEBAN baaşladı musaafirlerä o mallardan, ani burada yapılêr – çeşitli renklerdä çorap.

Büükelçi Mehmet Selim KARTALın Çöşmä küüyünä vizitı uzun vakıt sürttü. Vizit zamanında kolayı oldu buradakı imeklärlän da tanışmaa, angılarını büük aşçı ustalıınan hazırlamıştı Pötr ÇEBANın eşi – Nina.

"Recep Tayyip ERDOĞAN üüredicilik kompleksın" proektı ilerleer

Hederlez ayın (may) 4-dä Komratta "Türkiye Prezidentın Recep Tayyip ERDOĞAN üüredicilik kompleksı" proektınnan hem düzülmesinnän soruşları incelemää deyni burayı Türkiyenin TİKA Agenstvosundan bu işlerä bakan iş grupası geldi.

İlk buluşma Komradın primariyasında oldu. Nicä açıkladı Kişinev TİKA koordinatoru Canan ALPASLAN "Komrat primariyasında incelendi soruş bu proekta deyni toprak eri verilmesi için" (*Hederlez ayın 12-dä Komradın Soveti kendi kararınnan verdi üüredicilik kompleksı için 5 ga toprak Tretyakov sokaa,137 adresindä*).

Bundan sora TİKA grupası buluştu Gagauziya İspolkomun Predsedatelin 1-ci yardımcısınnan Vadim ÇEBANnan. Toplantıda pay aldılar üüredicilik Upravleniyanın başı Sofya TORLAK hem stroykaylan infrastruktura Upravleniyanın başı Vladimir PANFİLOV. TİKA delgaţiyası bildirdi, ani "bıldır "Türkiye Prezidentın Recep Tayyip ERDOĞAN üüredicilik kompleksın" 3-D proektı Gagauziyanın öndercilerinä gösterildi". Koordinator Canan ALPASLAN teklif etti "eni öndercilär da bu proektı incelsinnär da bu uurda kendi tekliflerini açıklasınnar". Bundan kaarä buluşmakta başka teknik soruşlar da kaldırıldı.

Türkmenistanın Çöşmä küüyünä baaşışın proektı incelendi

Hederlez ayın (may) 5-dä Gagauziya Başkanı İrina VLAH buluştu Çöşmä küüyünä baaşış uşak başçasını yapacek Türkmenistan kompaniyasının temsilcilerinnän: Davran BALIEVlan hem Kerim KILIÇEVlan. Buluşmada pay aldılar İspolkom predsedatelin 1-ci yardımcısı Vadim ÇEBAN hem stroykaylan infrastruktura Upravleniyanın başı Vladimir PANFİLOV.

Türkmenistandan injenerlar tanıştırdılar Gagauziya Başkanını hem İspolkom azalarını uşak başçasının proektınnan. Proekta görä uşak başçası 160 uşak eri için yapılacek. Şindi uşak başçanın erleşim eri için annaşılêr. Kendi tarafından İspolkom lääzım olacek hepsi dokumentlär için temel kararlar alsın.

Not. Çöşmä küüyündä uşak başçası Türkmenistan Respublikasının tarafından baaşış olarak yapılacek. Bu iş taa 2013-cü yılda açıklandı, açan Moldovanın Prezidentı hem Gagauziyanın ozamankı öndercileri Türkmenistanda bulunduydular.

“Şkolaylan Klisä: üüretmektä hem terbietmektä kafadarlık”

Bitki vakıtlar, hristiannıın temelini bozmaa deyni, insanın üstünä türlü bozucu dalgalar gelerlär. Hristiannıın duşmannarı çeşitli yollarlan savaşêrlar bozmaa uşakların fikirlerini hem cannarını, gençleri dooru yoldan sapıtmaa. Buna nicä karşı koymaa? Bu belayı atlatmaa deyni hepsimiz lääzım birleşelim: klisä, cümne, şkola. Onuştan Çiçek ayın 28-dä Dizgincä küüyündä, bu problemaların incelenmesinnän ilgili, bir metodologiya seminarı oldu. Seminarın temasıydı: «Школа и церковь: партнерство в области образования и воспитания».

Seminarı ortaklıkta hazırladılar Komrat-Kaul eparhiyası, Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyası, Dizgincä teoretik lişeyi. Onnara kafadarlık yardımında bulundı Gagauziyadan “Birlikte iyilik” cümnä Birlii. Seminarda pay aldılar Moldova Mitropoliyasının metodika upravleniyasının azaları, Gagauziya şkolaların direktorları, popazlar, kultura hem cümne insannarı. Maasuz seminar için kiyat sergileri hem uşakların resim sergisi hazırlanmıştı.

Seminarın neet uurları böläydilär:

- cümnedä ruh hem esap terbietmesinin diriltmesinä yardımcı olmaa;
- şkolada “Din” predmetın üürenmesinnän ruh hem esap terbietmesindä ön beceriklii ilerletmää;
- “Din” predmetın üürenmesinä meraklıı zeedeletmää.

Seminarın açılışında nasaat ettilär Gagauziyanın baş popazı Ay-Boba Pötr KELEŞ (*Komrat-Kaul eparhiyasının episkopunun adından*), Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyasının geçici başı Mariya SİRKELİ, Dizgincä teoretik lişeyin direktoru Anna KOLŢOVA.

Ay-Boba Pötr KELEŞ urguladı, ani popazlar popaz olaceykana vererlär söz “Allahın sözünü cümneyä annatmaa”. Onuştan zalda bulunan üüredicilerä Canabisi bölä sözlärlän danıştı: “Paalı bizim üüredicilerimiz, sizin hem bizim omuzlarımızda büük hem cuvaplı bir ük var: Allahın sözünü annatmaa, ona üüretmää. Üüretmää – bu büük bir cuvapçılıktır!”

Üüredicilik Upravleniyasının geçici başı Mariya SİRKELİ bütün ürektän dedi: “Büünkü meropriyatie çoktan pişärdi. Biz duyardık, ani sizinnän birliktä lääzım nesaydı yapalım, ani yaşamamızı islää tarafa diiştirelim, ani bizim uşaklarımız kabletsinnär onu, ne verili onnara Hristiannık haklarınnan”.

Dizgincä lişeyin direktoru Anna KOLŢOVA, annadarak lişeydä “Din” predmetın üürenmesi için dedi: “Lişey pedsovetının kararınnan 2014-cü yılın Ceviz ayın (sentäbri) 1-dän beeri “Din” predmetını 2-ci klaslara vereriz. Analar-bobalar büük havezlän bunu kablettilär. Büün, onnarlan lafederäk, annêêrız, ani dooru adım atmışık. Kesin bileriz, ani bu kendi meevalarını verecek. Büüklär lääzım düşünsünnär – gelecää nesoy evlatboylarını brakacez. Büün, uşaan canında varsa Allaha inan, biz bileriz, ani o uşak respublikamızın haliz vatandaşı olacek”.

Sora, Dizgincä küüyün Ayozlu Troiţa klisenin popazı ierey Vasiliy, gösterdi nicä yapêr uşaklarlan uroo. Urok duadan başladı. Sora uşaklara “Ayozlu Serafim Sorovskiy” için annadıldı, onun yaşaması için multfilm gösterildi.

Seminarda bölä temalara dokladlar açıklandı: «Мир глазами детей» (*Komrat sport lişeyin üüredicisi Anna NİKOLAEVA*), «Роль семьи в формировании духовно-нравственных ценностей» (*Svetloe şkolasının üüredicisi Anna KALECİ*), «Внешняя альтернативная работа по религиозному воспитанию на примере Воскресных Школ» (*Kıpçak küüyün popazı protoierey Vitaliy ZELİNSKİY*), «Религия в школе: реальность и перспективы» (*Gagauziyanın üüredicilik Upravleniyasının geçici başı Mariya SİRKELİ*), «Статус и внедрение курса Религии в школах Республики Молдова» (*Anjela LEVİNŢA, Moldova*).

Seminara katılan Moldova Mitropoliyasının metodika upravleniyasının azası Ay-Boba OKTAVEAN (Moşan) açıkladı, ani “Allahın lafını lääzım şkolalarda üüretmää, körpä cannarı yannışlıklardan korumaa hem kurtarmaa deyni”.

Gagauz yazıcısı hem cümne insanı Todur ZANET bildirdi cümne insana, ani “şkolalarda lääzım hemen “Din” predmetını üüretmää, zerä hristiannıı yok etmää deyni onun üstünää büük dalgalar üüyüşer”. Canabisi urguladı, ani “Büünkü seminar – bu bir dönülmeyän nokta. Büün bu seminarı dooru annarsaydık, bundan sora şkolalarda “Din” hem “Hristiannık” urokların koyacez. Bunu şindi yapmarsak, Hristiannıın üstünä gelän yokedici dalga hepsimizi yudacek. Onuştan sayêrım, ani bu, şkolalarda yapılan en önemli seminarlardan birisi, da bölä seminarlar lääzım hepsi şkolalarda yapılsın. Hiç birisi diil lääzım karşı çıksın ona, ani şkolalarda lääzım uşaklara dinnerin özlerini üüretmää hem Hristiannıı üüretmää. Hristiannık – o bir direk, o bir öz, ani bizi taa üsttä tutêr, ani vermeer kolayını, ayaklarımızdan çekip, bataklık dibinä sürüsünnär!”

Gagauziya “Birlikte iyilik” cümnä Birliin temsilcisi Andrey MİHAYLOV annattı nicä karar alınmış bu seminara yardımm etmää. Canabisi dedi: “Ay-Boba VASİLİYdän üürendik, ani bu seminar olacek. Cimne Birliimiz hem onun predsedateli Ruslan GARBALI hemen karar aldılar, ani buna yardımcı olacez. Zerä evlatboylarımızın ruh terbiedilmesi bizdän da biter. Biz herzaman hazırız yardım etmää kliseyä onun eni çalışmalarında”.

Seminarın sonunda hepsinä deyni konţert gösterildi.

Kultura zaametçilerinä deyni ödüllär

Hederlez ayın üçüncü pazarında Gagauziyada bakılêr kultura zaametçilerin profesional günü. Bu yortuylan ilgili olarak, Gagauziyanın kimi kultura zaametçilerinä çeşitli ödüllär verildi: "Gagauziyanın kıymetli kultura zaametçisi" adıları, Başkanın hem Halk Topluşun gramotaları, Gagauziyanın kultura Upravleniyasının diplomaları.

Kultura zaametçilerin kutlama sırası bu yıl Gagauziyanın resim Galereyasında oldu. Kutlamada pay aldı Gagauziyanın Başkanı İrina VLAH. Canabisi kutladı hepsini hem urguladı, ani "İspolkomun programasının en temel taşı – kulturamızın ilerlemesi hem gagauz dilin korunması".

Ödülleri alanlar için söleyeräk, Gagauziyanın kultura Upravleniyanın başı Vasilisa PETROVİÇ redakţiyamıza deyni bölä açıklama yaptı: "Gagauziya halkların kulturasını ilerlederlär. Onnar hepsi ödül haklarını çoktan kazandılar hem vakıdında o ödülleri kablerdeceklär".

Kutlama sırası bittiynän resim Galereyasında açıldı Dimitriy SAVASTİNın resim sergisi, ani adanmıştı resimcinin duuma gününä (Hederlez ayın 2-si) hem kultura zaametçilerin gününä.

"Gagauziyanın kıymetli kultura zaametçisi" adıları kablettilär: Mariya Georgievna DOBRİOGLO, Başküüyü (Kirsovo) kultura Evin halk oyunnarı "Laalä" ansamblinin öndercisi; **Mihail İlyiç KULEV**, Çadır kultura Evin "Çayır" vokal-instrumental ansamblinin öndercisi; **İvan Dimitrieviç KURDOGLO**, Baurçu küüyün kultura Evin yaratmak öndercisi; **Raisa Leonidovna ONOFREY**, Valkaneş kasaba bibliotekasının direktoru; **Stefanida Dimitrievna STAMOVA**, Çadır istoriya muzeyin direktoru.

Başkanın hem Halk Topluşun gramotalarını kablettilär: Mariya Georgievna KÖSÄ, Beşalma muzeyin zaametçisi; **Vitaliy Anatolyeviç MANJUL**, Komrat resim şkolasının üüredicisi; **Sergey Dimitrieviç SAVASTİN**, Komrat resim şkolasının direktoru; **Leonid Afanasiyeviç URUM**, Çöşmä küüyü kultura Evin direktoru.

Gagauziyanın kultura Upravleniyasının diplomalarını kablettilär: Lübov Vladimirovna DRAGUŢAN, Kıpçak küüyün kultura Evin direktoru; **Domnika Födorovna LALA**, Komrat uşak bibliotekasının bibliotekacısı; **Dimitriy İavanoviç SAVASTİN**, Komrat resim şkolasının üüredicisi; **Radion Georgieviç YASIBAŞ**, Kongaz küüyün kultura Evin folklor ansamblisinin öndercisi.

Foto – gagauzia.md

"Altın At" yarışmaları 20-ci kerä oldu

Hederlez ayın (may) 6-da gagauzların hem Gagauziyanın ikinci (Kasımdan sora) en büük milli yortusunda – Hederlezdä – Çadır kasabasında 20-ci kerä "Altın At" atlılar yarışmaları oldu. Bu yarışmalar herkerä Moldovada tek olan "At-Prolin" beygir fermasının ipodromunda geçerlär.

"Altın At" yarışmaların ofiţial açılışını Gagauziya Başkanı İrina VLAH yaptı. Sora insannarın önündä nasaat ettilär Gagaauziya Halk Topluşun başı Dimitriy KONSTANTİNOV hem Moldova parlamentın soţialistlär partiyasından deputatı Vladimir ŢURKAN.

Sora tribunaların önündän sıravardı edektän geçirdilär hepsi beygirleri da "At-Prolin" beygir fermasının direktoru Konstantin KELEŞ onnar için annattı. Bundan sora da çeşitli nominaţiyalarda yarışmalar başladı.

20-ci "Altın At" yarışmalarında ensedilär:

Başkanın ödülündä – genä ensedi Georgiy TATAR (Kırlannar küüyü). Bu yıl ona, kilim hem diplomadan kaarä, Gagauziya Başkanının geçän Koboo da verildi;

İki yıllık atlarda – Mihail ZLATOV (Komrat kasabası, haygır – "Vodopad");

Üç yıllık atlarda – Väçeslav PRİSÊKARU (Çimişli kasabası, beygir – "Lüminal");

Dört yıllık atlarda – Vasiliy TATAR (haygır – "Jaşkov");

Beş yıllık atlarda – Sergey SKRİPNİK (Çimişli kasabası, haygır – "Darley");

Beş yaştan büük atlarda – Sergey ZAMŞELKİN (Esirli küüyü, Basarbka rayonu, beygir – "Fakir").

Yarışmalarda enseyennerä ödüllär, diplomalar hem işadamı Yuriy YAKUBOVun adından para baaşışları verildi. Ödülleri verennerin arasında vardılar Başkan İrina VLAH, GHT başı Dimitriy KONSTANTİNOV, Türkiye Büükelçisi Mehmet Selim KARTAL, Rusiya Büükelçisi Farit MUHAMETŞİN (kendi adından JK-televizor baaşladı).

20-ci "Altın At" yarışmalarında pay aldılar Gagauziyadan, Pridnestrovyadan, Kaul, Basarabka, Çimişli hem Taraklı rayonnarından atlar hem atlılar.

Yarışmadan öncä, bu koşular yortusuna gelän insannarın önündä, kendi ustalını gösterdilär gagauz oyun ansamblileri hem sölistleri.

Gagauz tenisçıları Türkiyedä kendilerini pek islää gösterdilär

Türkiyenin halklararası "Çocuk şennii" yortusuna baaşlanan "23 Nisan Kuboo" 11-ci Halklararası tenis turnirindä Gagauziyanın Avdarma küüyündän tenisçıları kendilerini pek islää gösterdilär. Avdarmalılar aldılar bir 1-ci er (Aleksandr MARİNOV), bir 2-ci er (Vladimir KAZMALI) hem bir 5-ci er (İgor GARGALIK).

Bu turnirda pay aldı 15 komanda. Onnarın arasında 6 komanda Türkiyedän, kalanı da başka türk devletlerindän. Gagauziyayı burada gösterdilär Avdarma küüyündän uşaklar: Aleksandr MARİNOV, Vladimir KAZMALI, İgor GARGALIK, İrina KARAMİT, Egor KARAMİT, Nikolay BARLADÄN.

Turnirlara uşakları hazırlêêrlar trenerlar Grigoriy GRAMATİN hem Maksim EROŞKİN. *Foto – avdarma.md*

Konstantin BARLADÄNU dünnää çempionu!

Hederlez ayın 15-16 günnerindä Sankt-Peterburgta oldu WAA armlifting yarışmalarında V-ci dünnä çempionatı. Burada Gagauziyadan Konstantin BARLADÄNU 70 kg kategoriyasında gençlär arasında dünnä çempionu oldu.

Nicä açıkladı kendisi eni çempion: "Sankt-Peterburga gitmää param yoktu. Herliim Gagauziyadan "Birlikte iyilik" cümne Birliin hem onun başı Ruslan GARBALI yardımcı olmaydılar, bän bu çempionata gidämeyceydim. Saa olsunnar. Benim altın medalim – onnarın da, bütün Gagauziyanın da, altın medalisi".

"Birlikte iyilik" cümne Birlii bildirdi, ani bu yaz vakıdı Gagauziyada gençlär için armreslingta birkaç yarışma yapmaa neetleri var. Bu yarışmaların uuru: gençleri saalıklı yaşamaya hem kaavi olmaya alıştırma.

PATRETTÄ: Konstantin BARLADÄNU hem Ruslan GARBALI.

ATATÜRKü anma Gününä şahmata turniri

Her yılın Hederlez ayın 19-da Komrat "Atatürk" adına bibliotekanın salonu insannan dolêr. İnsannar burayı toplanêrlar Türkiye Respublikasının iki yortusunu kutlamaa deyni – "Gençlik hem sport" yortusunu hem "ATATÜRKün anma Gününü".

Kutlamaya katılêrlar insannar türlü yaşta: studentlär, büük yaşta insannar, şkola üürencileri. Bu yıl şkolalardan 1-3 klastan uşaklar geldi.

İlktän bibliotekamızın o günkü musaafirlerinä Mustafa Kemal ATATÜRKün, Türkiyenin kurucusunun, yaşamasını hem biografiyasını annatık.

Kutlamaların ikinci payında da uşaklara deyni şahmata yaraşması yapıldı, angısını geçirdi şahmatada trener Andrey ÇEŞMECİ. Katılannar büük havezlän giriştilär yarışmaya. Makar ki onnar küçük yaşta, ama şahmata oyununda bilgileri pek büük hem üüsek uurlardaydılar. Ama herbir yarışmada her kerä enseyennär var. Burada da ödüllär bölä payedildi:

Kızların arasında: 1-ci – **Liliya KAYNAK**; 2-ci – **Viktoriya TODOROVA**; 3-cü – **Darya DİMİTROGLO**.

Çocukların arasında: 1-ci – **Daniyil KİHAYOGLO**; 2-ci – **Anton RİDEVİÇ**; 3-cü – **Sergey KROYTOR**.

Turnirın en körpä yarışmacıları: **İrina NOVAK** – 6 yaşında; **Aleksandr GUBOGLO** – 7 yaşında.

Vasilisa TANASOGLU,
"ATATÜRK" bibiliotekasının direktoru

Şükür Allaha, Pelageya FİLİOGLUnun kiyadı çıkarıldı

Çiçek ayın (aprel) 28-dä poet Pelageya FİLİOGLU kendi taazä "Sesli ecel ötmesi" adlı peet kiyadına prezentaţiya yaptı. Bu çok beklenän literatura yortusu Gagauziyanın bilim-aaraştırma merkezindä oldu.

Prezentaţiyada avtor annattı nesoy hem nicä yazıldı bu yaratmaklar. Pelageya FİLİOGLU söledi, ani ilk peetlerini dnevniin sayfalarında yazmış. Maasuz gagauz dili uroklarına deyni Canabisi kısa peet, annatmaklar hem yaşamak ştenkalarını hazırlarmış, ama kendi avtorluunu uşaklara açıklamarmış.

Prezentaţiyada avtor için söledilär kiyadın redaktoru Pötr ÇEBOTAR, bilim-aaraştırma merkezin zaametçisi Mariya MAVRODİ, poetesanın kocası Vasi FİLİOGLU, bibliotekacılar hem başka insannar.

Hederlez ayın (may) 14-dä "Pipiruda" yortusu bakıldı

Pipiruda yortusu ***kuraklardan korunmak*** için hem ***yaamura*** bakılêr. Bu gündä kızlar ***Pipiruda gezerlär***. Pipirudaya karşı kızçazların birisin anası topraktan 20-30 santimnik uzunnuunda bir kukla yapêr – Gergi (Germanço, Germançi, Germançu, Gerdanço, Germançu, Tanasçık, Senka, Kalyençu, Kalyenka). Gergiyi boyêrlar, giidirerlär, başına takä baalêêrlar. Gecä kızlar Gergiyi aalêêrlar hem dizerlär, zerä onnara deyni o sayılêr ***"nicä küçük kardaşçık"***. Aalarkan deyärdilär: ***"Gergi! Gergi! Bizim gözäl Gergi! Getiräsin bizä yaamur, Gergi! Bereket olsun, Gergi!"***

Pipiruda sabaası kızların arasından birisini ***Pipiruda*** yada gelincik ayırêrlar. Kalanın arasından ayırêrlar ***"popaz", yaacı, oloycu, uncu*** h.b.

Pipirudanın yada ***gelinciin*** başına pipiruda çiçeendän feneţ koyêrlar hem ellerinä dä birär demetçik pipiruda çiçää yada feslen vererlär. Bir kızın anası kalêr evdä – "Gergiyi" beklemää. Kalanı, kızlar hem birkaç karı, giinerlär kara rubalara, alêrlar yannarına kazanan su, ellerinä dä birär kalabak yapraa da, Pipiruda türkülerini çalarak, küüyün evlerini gezerlär.

Aula girdiynän hepsi bir alka olêr da başlêêrlar Pipiruda türküsünü çalmaa. Pipiruda olan kız da alka içindä gezer hem çiçekleri sallêêr. Türkü bittiynän Pipiruda yada kızların birisi ev saabiykaya hem evin içersinä su serper, deyeräk: ***"Kazancum akêr! Kazan delindi, yama!"***

Ev saabiyka verer pipirudacılara papşoy unu yada pak unu, don yaayı, oloy, yımırta, ufak para. Kimi küülerdä yımırta vermeerlär, zerä inanêrlar, ani yımırta verdiynän var nicä tolu yaasın. Unu eleklän getirerlär. "Sora elää erdä tukurlêêrlar: dibi aşaa aazı yukarı düşärsä – ***yaamur, bereket*** olacek, kapanarsa – yaamur, bereket olmayacek, ama ***kıtlık*** olacek. Baaşışları verdiynän ev saabiyka Pipiruda kızını yıslêêr – ***yaamur yaasın deyni.*** Evdä çocuk varsa yada kız yavkluya razgelärsa kızın üstünä bir kazan su dökerlär".

Evleri gezdiktän sora, hepsi gelerlär

Gerginin yanına. Karılar başlêêrlar ***"pomana sofrasını"*** *(gözlemä, kırma, manca)* hazırlamaa, uşaklar da ***"ölüyü gömmää"***: hazırlarmışlar dalı *(plat hem parçacık baalarmışlar)*, kendi kollarına hasa, plat, çit baalarmışlar. Gergi için yapêrlar bir tabutçuk, yada koyêrlar Gergiyi bir tafta üstünä. Gerginin, ellerini toplêêrlar üreendä, yakêrlar mumu hem dolayına koyêrlar çiçek. Bundan kaarä yapêrlar bir kruçacık.

Gergiyi gömmää götürärkäna, durgunup, onun dolayında horu oynêêrlar: ***Aalayın Gergiyi bitki götüreriz***. Bitkidä Gergiyi dereyä atardılar, kruçayı da sıbıtmardılar, ama derenin boyuna saplardılar: ***"Suylan gitsin, yaamur getirsin!"***

Kimi küülerdä onu gömerlär yada bir ***kör pınar*** içinä atêrlar. "Gergiyi gömdüktän" sora daldan çözerlär baaşışları da vererlär o kıza, ani dalı taşıdı. Dalı hem çiçekleri suya atêrlar – ***yaamur yaasın deyni.***

Sora hepsi toplanêrlar o evä, neredän Gergiyi çıkardılar, da oturêrlar imää "Gerginin pomanasında" hem duva ederlär yaamur yaasın hem bu evdä bereket olsun. Pipirudacılar satarmışlar hepsini ne topldılar da parayı payedärmişlär, taa çok "popaza" verärmişlär, zerä popazı taa çok yıslarmışlar. Kimi küülerdä o paraylan Kurban için toklu alarmışlar zerä o küülerdä eskidän Pipirudada kurban kesärmişlär.

Pipirudada olmaz unu elemää – un böcää yapmasın deyni. Olmaz südü kaynatmaa – yılın içindä süt malları iişimesinnär deyni.

Gagauz küülerindä yaamuru başka türlü da çaarêrlar. "Açan çok vakıt yaamur yok, kıra, küü hotarlarına, çıkêrlar dul karılar da duva ederlär yaamur yaasın hem orada ayazma serperlär. Popazlan bilä insannar kruçalarlan hem bayraklarlan çıkardılar kıra, hotarlara da".

"Hayarzıslıkta gezenneri hem hayarsızlık yapannarı yıslêêrlar, zerä yınanılarmış, ani onnar yaamurları durgudêrlar da yaamurlar küüyä girämeer".

PİPİRUDA TÜRKÜSÜ
Pipiruda gezeriz,
Allaha duva ederiz.
Ver Allahım yaamurcuk. *(– 2 kerä)*
Tarlada çamurcuk,
Teknedä hamurcuk, *(– 2 kerä)*
Fırında somuncuk,
Uşaklara kolaççık. *(– 2 kerä)*

PİPİRUDA TÜRKÜSÜ
Yaamurcuklar yaasın,
Bollucaklar olsun *(– 2 kerä)*
Hambarlarmız dolsun,
Pipiruda, lädolö,
Pipiruda, ruda, lädolö,
Yaamurcuklar yaasın,
Bollucaklar olsun *(– 2 kerä)*
Hambarlarmız dolsun.

PİPİRUDA TÜRKÜSÜ
Pipiruda-ruda.
Yazlar geldi, geçti.
Amin, Allaa, amin!
Yaamurcuklar yaasın,
Ekinciklär büüsün,
Kurtu-kuşu doyursun.
Acı, Allam, acı
Dünnäyin ahmaklarnı;
Acı, Allam, acı
Dünnäyin sakatlarnı;
Hepsicii da doyunsun
Hepsicii da tok olsun!

("GAGAUZLUK: Kultura, Ruh, Adetlär" kiyadından)

Foto - filmdan "«ПИПИРУДА» - Гагаузский обряд вызывания дождя"

Gagauzlara taa iki video-klip baaşladı

Geçennerdä türkücü hem prodüsor Vitaliy MANJUL gagauzlara taa iki video-klip baaşladı: "Uçma turnam" hem "Genä geldin aklıma".

"Uçma turnam" klipta evelki gagauz halk türküsünü akapello çalêr Ukraynadan "Bir Can" grupası. Bu grupada iki kızkardaş var – Anna hem Yuliya MİTİOGLUlar. Onnar Ukraynanın Balboka (Kotlovina) küündän.

İkinci klipta Vitaliy MANJUL çalêr kendi eni türküsünü "Genä geldin aklıma". Klipların hazırlamasında avtora yardımcı oldular gagauz muzıkantı Vasiliy DRAGAN hem operator hem da programist Andrey BEJENAR.

Konţert – şaşılacek bir konţertti!

Çiçek ayın 28-dä Moldovanın Filarmoniyasında şaşılacek bir simfoniya konţertı oldu. Konţerttä pay aldılar Türkiyedän pionistka Rüya TANER hem Maêstro Georgi MUSTEA önderciliindä "Teleradio-Moldova" Milli simfoniya orkestrası. Konţertı ortak işbirliindä hazırladılar Türkiye Respublikasının Kişinev Büükelçillii, Teleradio-Moldova cümne kompaniyası hem "Sergey Lunkeviç" milli Filarmoniyası.

Konţertin önündä kısa sözlän Filarmoniyanın salonunda bulunannara danıştılar Türkiye Kişinev Büükelçisi Mehmet Selim KARTAL hem Moldova kultura ministrunun yardımcısı Georgi POSTİKA.

Mehmet Selim KARTAL nasaatında açıkladı, ani bu konţert olêr "Barış için" hem adanêr Türkiyenin Gelibolu cengin 100-cu yıldönümünä.

Konţert programasında vardılar Di-

mitriy KANTEMİRın "Preşevur" yaratmakları, G. ÇEBANUnun "Dou kantataları", S. PISLARiyanın "Moldaviya knäzi", G. MUSTEAnın "Türk oyunu" hem W.A.MOZARTın "Piyano hem orkestra için 21-ci Do-Major konţertı".

Konţert – şaşılacek bir konţertti! İki saada yakın ştenadan büüleyici bir muzıka esti. Konţertä gelän diplomatlar, kultura adamnarı, sıradan insannar büük bir muzıka dünnäsında bulunardılar.

O avşam "Teleradio-Moldova" Milli simfoniya orkestrası annadılamayan bir büük ustalıklan bütün kompozitiyaları çaldı. Açan da sıra geldi Türkiyedän pionistkaylan Rüya TANERlän simfoniyaya, gelärdi, ani Filarmoniyanın ştenasından en üüsek uurda melodiyalar hem havalar akardılar. Bölä talantlı konţert Kişinevda çoktan olmadı.

Konţerttän sora Maêstro Georgi MUSTEA konţert için hem büük pionistka Rüya TANER için bölä dedi: "Bölä üüsek uurda W.A.MOZARTın konţertını on yıldan zeedä bän yoktur işittiym. Saygılı Rüya TANERın fortopyanoda çalması büüleyici bir işti. Bana gelärdi, ani bu avşam en üüsek muzıka kendi kendinä akardı. W.A.MOZARTı bölä oynamaa – bu pek büük bir ustalık. Kutlêêrım kendisini hem şükür ederim Türkiye Kişinev Büükelçisinä Mehmet Selim KARTALa hem onun pek saygılı eşinä Banu Cankan KARTAL hanum-efendiyä, ani verdilär kolayını bana bir ştenada bulunmaa bölä büük bir profesional pionistkaylan nicä Rüya TANER. Hem saa olsunnar, ani baaşladılar Moldovanın siiredicilerinä bu büülü muzıka avşamını".

Not. Rüya TANER, Türkiyenin en islää pianistkalarından birisi olarak tanınêr. Başardı *Ankara Devlet Konservatoriyasını* hem sora da üürendi Londonun *Guildhall School of Music and Drama* şkolasında. Çok festivallärdä hem milli konkurslarda lauret oldu. Evropanın, Amerikanın hem Aziyanın 55 devletindän zeedesindä en anılmış orkestralarlan konţert verdi. Onun konţertleri milli radiolarda hem televideniyalarda çok kerä cannı yayınnandı. Rüya TANER Barış için Birleşmiş Artistlerin Asoţiatiyasının azası.

Kultura günneri başlêêr

Büün, Hederlez ayın 22-dä, saat 16:00-da Gagauziyada **"Türkiye kultura Günneri"** başlêêr. Kişinev Türkiye Büükelçiliin yardımınnan bu yortuyu Kongaz küüyün "Suleyman DEMİREL" liţeyi hazırladı. Partnöru – Komrat primariyası.

Günnär Komrat kultura Evindän Türkiyedän hem Gagauziyadan yaratmak kolektivların baş meydana örümesinnn başlayacek. Sora türk malların çarşısı açılacek hem yaratmak kolektivların konţerti başlayacek.

O günün programasını başaracek Türkiyenin anılmış rok muzıkantın Halük LEVENTin konţertı.

Ertesi günü saat 17:30 Komrat kultura Evindä "Türk dünnäsı" uşak resimnerin sergisi açılacek. Saat 18:00 da Türkiyedän bir kinofilm gösterilecek.

Çempion oldular!!!

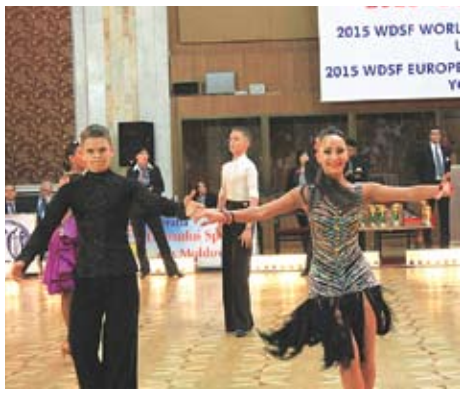

Çiçek (aprel) ayın 25-26 günnerindä Kişinevda balet-sport tanţlarında halklararası açık çempionatın latin-amerika oyunnarın finalında oyuncular *"sambo", "çaça", "djaz", "pasodobol"* hem *"rumba"* ounnarında becerikliini gösterdilär. Bu uurda 2-ci yunior kategoriyasında komratlıyka Nina DUDOGLU hem onun oyun çifti Väçeslav NAGAYLIK birinci oldular.

Todur ZANETä TÜRKSAVın ödülü veridi

Hederlez ayın (may) 18-dä Ankarada TÜRKSAVın (Türk Dünyası Yazarlar ve Sanatçılar Vakfı) "19. Uluslararası Türk Dünyasına Hizmet ödülü (2014)" verildi. Ödüllerin verilmä toplantısı Kazakistanın Türkiye Büükelçiliindä olan "Kazak Hanlığı 550. Yıl" konferenţiyanın çerçevesindä yapıldı.

Toplantının başında "Kazak Hanlığı 550. Yıl" dokumental film gösterildi. Sora açılış sözlerini tuttular: Yahya AKENGİN, TÜRKSAV önetim Kurulu başkanı; İlyas DEMİRCİ, TDMMB (Türkiye Mühendislär hem Mimarlar Birlii) baş sekretari; Prof. Dr. Canseyit TUYMEBAYEV, Kazakistan Ankara Büükelçisi.

Konferenţiyanın dokladlarını yaptılar Prof. Dr. Darhan KIDIRALİ, Halklararası Türk Akademiyasının başkanı hem Prof. Dr. Refik TURAN, Türkiyenin Türk Tarih (İstoriya) Kurumu başkanı. Bu konuşmalardan sora ödül vermä programası başladı.

TÜRKSAV "19. Uluslararası Türk Dünyasına Hizmet ödülü (2014)" saabileri oldular:

- Nursultan NAZARBAYEV, Kazakistan Respublikasının prezidentı;
- Prof. Dr. Canseyit TUYMEBAYEV, Kazakistan Ankara Büükelçisi;
- "AzTV", Azerbaycan TV kanalı;
- Todur ZANET, Gagauz poetı, yazıcı, "Ana Sözü" gazetanın baş redaktoru, Gagauziya, Moldova;
- Prof. Dr. Darhan KIDIRALİ, Halklararası Türk Akademiyasının başkanı, Kazakistan;
- Prof. Dr. İbrahim CUNUSOV, Kirgizistan Ankara Büükelçisi;
- Mahir YAĞCILAR, Kosova devlet önetim ministrusu;
- Prof. Dr. Hüseyin GÖKÇEKUŞ, YÖDAK başkanı, KKTC;
- "Macar Turan Vakfı", Vengriya;
- Lekim İBRAGİMOV, akademik, profesor, Uzbekistan halk resimcisi;
- Mehmet Cahit TURHAN, T.C. karayolları Genel müdürü, TDMMB Üüsek danışma Kurulu başkanı;
- Prof. Dr. Aygün ATTAR, Giresun Universitetın rektoru, Türkiye;
- "Bizim Küllüye" literatura jurnalı, Türkiye;
- Cüneyt ARKIN, kino aktöru, Türkiye;
- "Hazar Strateci İnstitutu", Türkiye;
- Kenan YAVUZ, SOCAR Türkiye başkanı;
- "TRT Avaz" TV kanalı, Türkiye;
- Yılmaz BATIBAY, TDMMB dış ilişkilär komisiyanın başkanı, Türkiye.

"ANA SÖZÜ"Gagauz dilindä gazeta
Çıkêr 14.08.1988 beeri

Kurucu "ANA SÖZÜ" S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta "Universul" basım evindä basılêr
Tiraj – 3000 ekz. Sımarlamak No: 6949.

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04
e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com